

Illustratren A. Hans

Boîte de réception x

ppa.vanneste <ppa.vanneste@skynet.be>

sam. 31 août 21:39

À moi ▾

Geachte Heer,

Kent u de naam van de illustrator(en) van de (10) verhalen in “Ons Heldenboek” van A. Hans?
Met dank bij voorbaat voor een positieve reactie.

Met vriendelijke groet,

Em. Prof. dr. A. Vanneste

BAP Faculteit Ontwerpwetenschappen

Prodecaan van de faculteit Ontwerpwetenschappen

Prodecaan van de faculteit Letteren & Wijsbegeerte

Erevoorzitter van de Raad van bestuur van de UAntwerpen

Universiteit Antwerpen

| Faculteit Ontwerpwetenschappen

Mutsaardstraat 29

BE-2000 Antwerpen

alex.vanneste@uantwerpen.be

www.uantwerpen.be

<http://www.uantwerpen.be/alex-vanneste>

Antwoord van Bernard Goorden :

Goede namiddag.

De meeste pentekeningen in “*Ons heldenboek*” zijn, volgens mij, aan Edmond **VAN OFFEL** (1871-1959) te wijten en werden gedeeltelijk o.a. in de INFRA vermelde boeken over WO1 reproduceerd.

Een paar pentekeningen (landschappen) zijn aan E. **HANS** (18??-19?? ; zie helemaal INFRA) te wijten en bevinden zich o.a. in

Abraham **HANS’ Kerlingaland** (1912). **Register** **taalrijke**
illustraties met **INTERNET links** naar de **22** hoofdstukken :

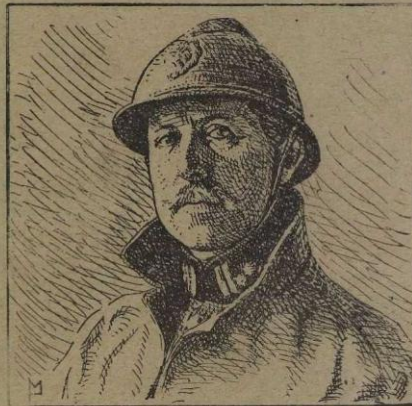
<http://www.idesetautres.be/upload/KERLINGALAND%20ABRAHAM%20HANS%20INHOUDSOPGAVE%20TABLE%20MATIERES%20HOOFDSTUKKEN%200CHAPITRES%2001-25%20REGISTER%20INDEX%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%20BGOORDEN.pdf>

Een paar pentekeningen zijn misschien ook aan Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) te wijten.

ONS HELDENBOEK

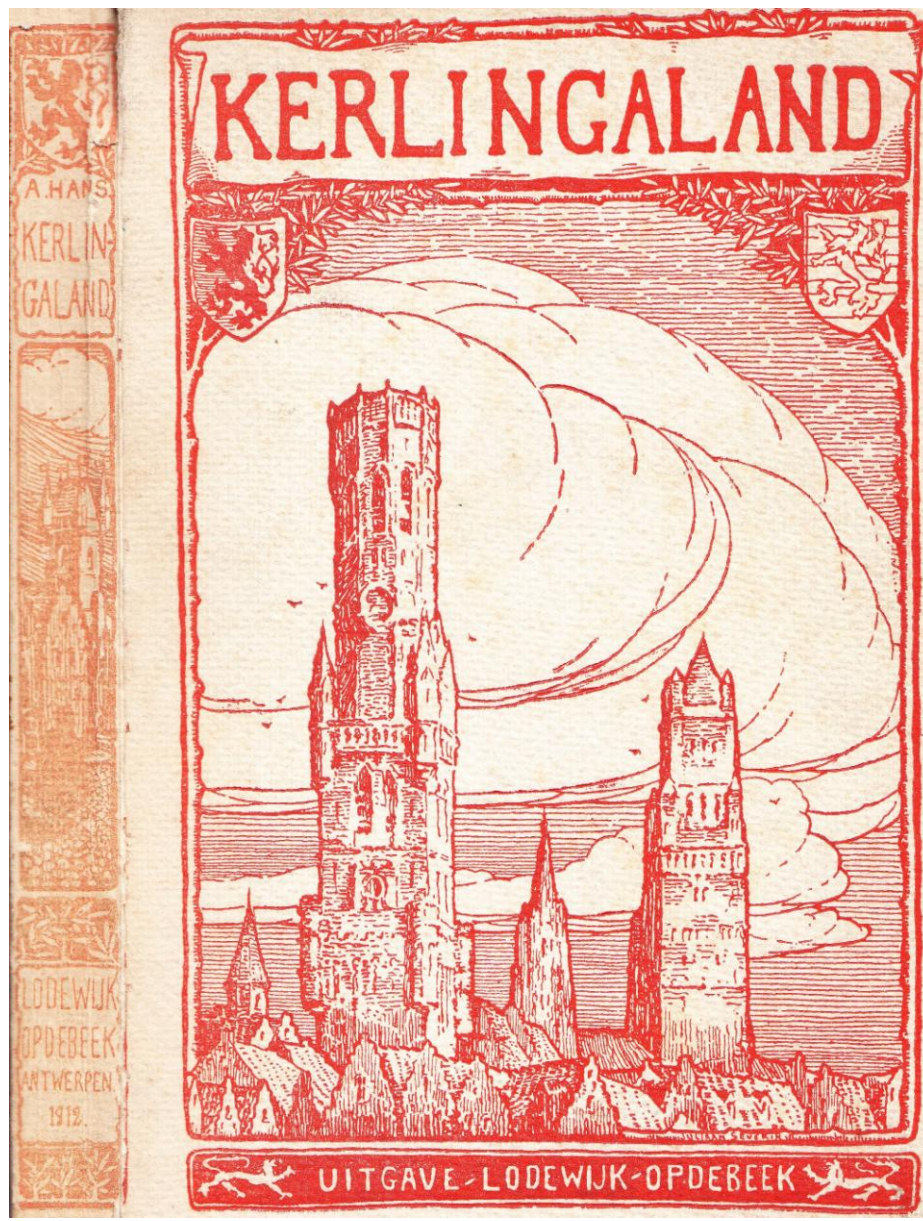
OORLOGSVERHALEN

onder redaktie van A. HANS en G. RAAL

L. OPDEBEEK, UITGEVER, ANTWERPEN

— 1919 —

A. HANS.

KERLINGALAND.

(GESCHIEDENIS, LEGENDEN, ZEDEN
EN GEWOONTEN DER KUSTBEWONERS).

Gij zult uw vaderland beminnen,
en zijn taal, en zijn roem.
(Hendrik Conscience.)

LODEWIJK OPDEBEEK.
BOEKHANDELAAR-UITGEVER
ANTWERPEN.
1912.

verdoemde Moffen zullen toch mijn arm niet hebben! Ze zullen mijn arm niet hebben!"

Onze zagsman wist ons nog een ander feit mede te deelen dat den goeden luim onzer soldaten kenschetst. Achter den spoorwegdijk vlogen de marmieten als vliegen om het hoofd der Belgen. Het was een razend ge-druisch als van een trein die kwam aanstui-ven in zijn geweld van izer en vuur en rook. Daar bereikten de onzen den spoor-dijk. Boven het geras (de gierende bommen klinkt de stem van een soldaat, blij en leu-tig: "Diksmuide, alleman uitstappen!")

Ons geheugen roept ons vier jaren terug. Diksmuide was bij den aftocht van ons leger de laatste borstwering. Bezweek de stad dan werden de onzen tegen het duin doodge-drukt of in zee geworpen. Dat wisten de Duitschers; zonder genade sleepten zij hier het geweld hunner kanonnen en moordende wapens. Het vuur was hier zoo hevig dat de weiden in brand vlogen, de grond brand-de, het water rood van bloed werd en rookte. Bij de Belgen voegde zich de brigade van admiraal Bonnach; de Fransche matrozen vochten als leeuwen. Het mocht niet haten, de stad kwam in Deutsche handen, te meer daar zij te Tervaele en Schoorbakke den stroom hadden overgestoken. Toen de nood het hoogst was, kwam ook de redding voor het dappere legertje en het water hield de aan-vallers ingedijkt.

Wij verlaten het puin, werpen nog een blik op een paar stompe muren, die als obser-vatieposten waren ingericht, op de drie meere dikke betonmuren die de Engelschen Pilbox heetten en baggeren wederom in den onnoemlijk vullen kleibred, dien de Gentenaars bevelen: "Smerige Ijzermoort"

Men brengt ons tot de halte van Boits-houcke, aan den spoorwijk, dien men met beton onderschraagd en tot munitiedépts en schuilplaatsen ingericht heeft. Het land ligt smartelijk voor ons uit, als een groote ge-kwetste die gevallen is, maar niet meer op-staan kan. Een zilte wind voert ons van zee toe, treurt over de weiden die hier en daar nog onderstroomd liggen. De zoute zee-waferen hebben zich bijna gansch teruggetrok-ken. Als rots-plekken heuvelen bruin zand en slijk hier en daar uit. Slibbe en vetigheid teeren tusschen de harde, afgeknotte riefsten-gels.

In de verte het puin van Ramskapelle, zoo beroemd in onze jongste geschiedenis. Meer naar rechts het klompje waar Schoorbakke lag. Een verlaten hoeve uiteengereten, door-zeeft wat Tervaele heette. Daar boven, als een in de keel gestikte zang, als een ge-broken hart, Pervyse, en de troosteloze ruïne van de historische Blauwvoethoeve, waar eens de beroemde Blauwvoet leefde en in de XIIIe eeuw voor de vrijheid van het land zijn leven gaf. Vijfhuizen ook is weg en dood!

Ons harte schreit Wie zijn land — wij vóóral Vlaamsche dagbladschrijvers! voelen dit op dezen, onzen voorvaderlijken grond, zoo intens — wie zijn land en zijn tradities lief heeft en de schoonheden van het grootsche verleden heeft opgezogen met den dweepgloed der jeugd, wordt hier kapot ge-slagen van emotie voor de oneindelijkheid der verwoesting.

Blauvoet of Blauwvoet eerste chef der Ker-nelen! Diksmuide en de Duinstreek, eerste verdedigers onzer vrijheden! Gansch dit

desolote land bloedend en dood, Kerlingaland schoon land, vrij land, waarvan Sevens zong:

Want de kerelen minden, bevriddien dit land; Zij stundten den standaard.

En reddten den standaard, Al leefden zij bij een roggengkanen.

O, Kerlingaland, gegroet!

Gegroet, gegroet, o land der vrije vaderen van vooruere, der hollen van heden!

We gaan verder. Een groois meeuw riemt met zwaren vleugelslag over de schorren.

Wat tikkerit haar reuzenlijf in de trooste-loosheid van het regenweer. Plots beeft een snijdende schreeuw van honger uit haar keel.

Met één sprong schied zij hoog de lucht in. Kieft links om en verdwijnt in de verte,

waar de rusteloze zee werkt en woelt. Wij stappen in de auto en rijden naar de Panne.

Nieuwpoort

Na het uetemaal rijden wij door het Dui-nenland naar Nieuwpoort. Coxyde is bijna gansch gespaard gebleven. Enige huizen en het binnenste der kerk zijn verwoest. De

Coxyde

ramer van het kerkkoor zijn met stroo af-gedekt. Erger is het met Oost-Duinkerke ge-steld, waar de linkerkant der groote straat bijna gansch ongewoeld ligt en de kerk ook zwaar heeft geleden. Het gehucht Groen-dijke ligt ten gronde. Links en rechts hou-ten loodsen waar soldaten de wacht houden. Een troep van een honderdtal Duitschers komt uit het duin, ze zien er opgeruimd uit en lachen, de deugnieten. Ze worden hier gebezigt aan het herstel der wegen. Kapot-staan, herstellen, dat volkje is tot alles dien-stig.

Het mooie bosch van Nieuwpoort, beplant met grootladerige Canada's, is dood. Ik ken niets vromoediger dan doode boomen. Al de

Halle van Nieuwpoort

Coxyde.

— Ik heb gevraagd voor moeder te mogen gaan zitten, maar 'k en mag niet, hernam de zoon. Moeder is er al van vermagerd. Ze verwacht elk uur de gendarmen en ze beeft van angst.

Wij waagden eene opmerking over onzen plicht de wetten na te leven.

Maar hevige viel 't gansche gezin nu uit. Wat, wetten! Wie had het recht hun te verbieden in Holland te koopen wat ze wilden? Enz. Ja, nog lang zal 't duren eer iedere landgenoot zijne plichten jegens den staat begrijpt.

En soms gebeuren er drama's aan onze grenzen. Smokkelaars worden even als stroopers steeds stoutmoediger. Te Sluis werden we eens gewekt door een eigenaardig getrappel op straat. Den volgenden morgen vernamen we, dat dit afkomstig was geweest van eene bende koeien, die men 's nachts over de grens wilde smokkelen. En waar 't gaat om zulke kostbare waar, wordt er soms van beide zijden hard-nekkig gestreden.

* *

De tram voerde ons langs Oost-Duinkerke en Coxyde, twee bad-plaatsen, met sierlijke villa's en hotels.

Maar beter bevielen ons de oorspronkelijke woningen, de visschers-huizen met rieten of rood pannendak, groen geverfde vensterluiken en 't bloemenhofje voor de deur.

Bij Coxyde beklommen we den duintop, die zoo eigenaardig „De(n) Hoogen Blekker” genoemd wordt. Immers de drie en dertig meters hooge heuvel, blekt of blaakt meer dan de andere zand-hoopen in 't zonnelicht. — Natuurlijk heeft het volk aan deze verhevenheid eene le-gende vastgeknoopt.

De Hooge Blekker is de kop van een monster, wiens staart in zee ligt en den naam van „Blinde kleppe” draagt. (De Blinde

Hooge Blekker.

Boeken over WO1 :

Ontdek *La Grande Guerre* (**120** fascicules, **1911** pages; 1919-1920; version française de "*De Grootte Oorlog*) d'Abraham **HANS** (1882-1939) et G. Raal (Lode Opdebeek, 1869-1930). Via :

<https://www.idesetautres.be/upload/ABRAHAM%20HANS%20GRANDE%20GUERRE%20TABLE%20MATIERES%20FASCICULES%201-120%20AVEC%20LIENS%20INTERNET.pdf>

De Grootte Oorlog van Abraham **HANS** (1882-1939) en G. Raal (Lode Opdebeek, 1869-1930) ; Antwerpen / Borgerhout, Lode Opdebeek uitgever ; 1919-1920 ; **121** afleveringen van 16 bladzijden, **1936** bladzijden), via LINK :

<https://www.idesetautres.be/?p=ides&mod=iea&smode=ieaFictions&part=belgique100>

Gabrielle PETIT, onze nationale heldin (Antwerpen, Uitgave van L. Opdebeek ; 1921, 411 bladzijden, 26 afleveringen), door Jan **VERBEKE**, schuilnaam van d'Abraham **HANS** (1882-1939) :

<https://www.idesetautres.be/upload/ABRAHAM%20HANS%20JAN%20VERBEKE%20GABRIELLE%20PETIT%20ONZE%20NATIONALE%20HELDIN%201921%20INTERNET%20LINKS%20NAAR%2026%20AFLEVERINGEN.pdf>

Gabrielle PETIT, l'héroïne nationale (Anvers, L. Opdebeek éditeur; 1921, 540 pages, 34 fascicules), par A. **DU JARDIN**, pseudonyme d'Abraham **HANS** (1882-1939). Via :

<https://www.idesetautres.be/upload/ABRAHAM%20HANS%20GABRIELLE%20PETIT%20HEROINE%20NATIONALE%201921%20DU%20JARDIN%20LIE%20NS%20INTERNET%2034%20CHAPITRES.pdf>

« *De illustraties van Edmond VAN OFFEL : **10**) in 25 maanden op de Duitse pijnbank* (1919) van Honoré STAES (1857-1923) » :

<https://www.idesetautres.be/upload/EDMOND%20VAN%20OFFEL%20PENTEKENING%20ILLUSTRATIONS%2010%2025%20STAES%20MAANDEN%20DUITSCH%20PIJNBANK%20BGOORDEN.pdf>

Bernard **GOORDEN** ; « *B. H. HANS est-il le même illustrateur que E. HANS ? ... **(1)** / Is B. H. HANS dezelfde illustrator als E. HANS ? ... **(1)*** » :

<http://www.idesetautres.be/upload/BH%20HANS%20EHANS%20ILLUSTRATIONS%20AFBEELDINGEN%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf>

Bernard **GOORDEN** ; « *B. H. HANS est-il le même illustrateur que E. HANS ? ... **(2)** / Is B. H. HANS dezelfde illustrator als E. HANS ? ... **(2)*** »

(Illustration / pentekening “Aan het Begijnhof” in *De zingende toren* van Abraham **HANS**) :

<http://www.idesetautres.be/upload/BH%20HANS%20EHANS%202%20ILLUSTRATIONS%20AFBEELDINGEN%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf>

Bernard **GOORDEN** ; « *Is B. H. HANS dezelfde illustrator als E. HANS ? ... (3) / B. H. HANS est-il le même illustrateur que E. HANS ? ... (3) » :*

<http://www.idesetautres.be/upload/BH%20HANS%20EHANS%203%20ILLUSTRATIONS%20AFBEELDINGEN%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf>

Bernard **GOORDEN** ; “*B. H. HANS est-il le même illustrateur que E. HANS ? ... (4) / Is B. H. HANS dezelfde illustrator als E. HANS ? ... (4)*” par / door Bernard GOORDEN.

<https://www.idesetautres.be/upload/BH%20HANS%20EHANS%204%20ILLUSTRATIONS%20AFBEELDINGEN%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf>

Bernard **GOORDEN** ; “*B. H. HANS est-il le même illustrateur que E. HANS ? ... (5) / Is B. H. HANS dezelfde illustrator als E. HANS ? ... (5)*” par / door Bernard GOORDEN.

<https://www.idesetautres.be/upload/BH%20HANS%20EHANS%205%20ILLUSTRATIONS%20AFBEELDINGEN%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf>

Bernard **GOORDEN** ; « *Des illustrations dans 3 livres d'Abraham HANS : **A travers la Belgique** (**Op reis door België**), **Kerlingaland** et **Schelde vrij** » :*

<http://www.idesetautres.be/upload/ILLUSTRATIONS%20dans%20KERLINGALAND%20%20A%20TRAVERS%20LA%20BELGIQUE%20et%20SCHELDE%20OVRIJ%20de%20Abraham%20HANS.pdf>

© 2024, Bernard GOORDEN

U bent in de **FaceBook** groep “**Lode Opdebeek**” welkom :

<https://www.facebook.com/groups/852427551818322>

Bernard Goorden

<https://www.idesetautres.be>